

چالش های حقوقی اعطای اقامت یا شهروندی از طریق سرمایه گذاری

سهیلا کوشا*

محسن فیاضی[†]

چکیده:

اخیرا شورای عالی اقتصاد مصوبه ای را اعلام کرده است که بر مبنای آن به افراد خارجی که اقدام به سرمایه گذاری ۲۵۰ هزار دلاری در ایران بنمایند، حق اقامت پنج ساله داده می شود. تجربه سیاست اعطای تابعیت در قبال سرمایه گذاری (ویزای طلایی) سالها است که بعنوان یک رویکرد موفق از سوی کشورهای غربی مانند اعضای اتحادیه اروپا و آمریکا و کانادا و امروزه از سوی کشورهای موفق منطقه در عرصه سرمایه گذاری مانند ترکیه و امارات برگزیده شده است. حال این سؤال مطرح است که آیا مصوبه شورای اقتصاد می تواند اهداف تدوین گران این قانون را مبنی بر افزایش سرمایه گذاری مانند سایر کشورها تامین کند؟ در پاسخ تلاش خواهد شد تا بر اساس الگوهای مورد استفاده کشورها و مقایسه آن با شرایط اقتصادی کشور و با شیوه ای توصیفی- تحلیلی به اثبات این فرضیه بپردازیم که مصوبه اخیرا در صورتی موفق خواهد بود که با قانون تکمیلی جزئیات آن تبیین شود که این امر متضمن درج دقیق جزئیات از جمله احصاء حوزه های خاص سرمایه گذاری است وگرنه تبعات اجتماعی و اقتصادی آن ممکن است نتایج معکوسی به بار آورد.

مقدمه:

مصوبه جدید سرمایه گذار- شهروند، بیانگر عزم جدی مقامات جمهوری اسلامی ایران برای تحول در جذب سرمایه های خارجی است. این مصوبه هنوز در مراحل اولیه بسر می برد و هنوز آئین نامه اجرایی آن تهیه و ابلاغ نشده است؛ لذا فرصتی است که چالش هایی که قوانین مشابه در سایر کشورها داشته است را با توجه به شرایط و قوانین داخلی تحلیل نمائیم تا شاید بتوانیم توجه مقامات ذی ربط را به خلاهای موجود که ممکن است مانع اجرای موفقیت آمیز این مصوبه شود، جلب نمائیم.

نظر به تازگی این طرح، با وجود بررسی های انجام شده، پیشنهاد پژوهشی در این خصوص مشاهده نشد، اگر چه مقالاتی کلی در زمینه مشکلات سرمایه گذاری وجود دارد که بعضا بنابه تناسب موضوع مورد بهره برداری قرار خواهد گرفت.

در این پژوهش ابتدا جایگاه قانون شهروند- سرمایه گذار در سطح را جهان مورد بررسی قرار داده و تجاربی که کشورهای مختلف در جغرافیایی متفاوت بدست آورده اند را مد نظر قرار داده ایم. از آنجا که در این نوشتار به این نقطه نظر رسیده ایم که دلیل موفقیت قانون شهروند - سرمایه گذار در سایر کشورها، وجود سایر قوانین پیشرفته و دقیق سرمایه گذاری در کنار و همراه قانون مذکور بوده است. لذا در این مقاله بررسی مشکلات قوانین و مقررات داخلی در کشورمان در زمینه سرمایه گذاری در مقایسه با سایر کشورها که در اجرای برنامه شهروند- سرمایه گذاری موفق بوده اند، محوریت دارد. این پژوهش در دو بخش کلی به طرح استنادات خود می پردازد. در بخش اول مشکلات قوانین داخلی برای

*استادیار دانشگاه پیام نور تهران نویسنده مسئول مقاله، ایمیل: koshas2013@gmail.com

[†] mohsenfayaz39@gmail.com دانشجوی کارشناس ارشد رشته حقوق بین الملل دانشگاه پیام نور تهران، ایمیل: